

KLUB PŘÁTEL HORNICKÉHO MUZEA V OSTRAVĚ, z.s.

HORNICKÉ MUZEUM
LANEK

KLUB PŘÁTEL HORNICKÉHO MUZEA V OSTRAVĚ, z. s.

Areál Lanek Parku-Hornické muzeum

Pod Lanekem č. 64, Petřkovice

725 29 OSTRAVA

HORNICKÝ

ZPRAVODAJ

III. čtvrtletí 2026

JÁMA VRBICE

Momentka ze Setkání v Příbrami (archív KPHM)

Podrobněji k Setkání v článku k významným akcím Klubu.

Vydává:	Klub přátel hornického muzea v Ostravě, z. s.
Sídlo:	Pod Landekem 64, 725 29 Ostrava-Petřkovice
Předseda:	Jiří Kunčický
E-mail:	kphmo@seznam.cz
Web:	www.hornicky-klub.info
Tiskárna:	PROPIS, Cihelní 2719/99, Ostrava
Vydáno:	300 kusů dne 1. září 2026, 40 stran
Redakční rada:	Władysław Owczarzy, Ing. Stanislav Kuba

Uzávěrka Hornického zpravodaje III. čtvrtletí 2026 byla v pátek 21.8.2026
Uzávěrka Hornického zpravodaje IV. čtvrtletí 2026 bude v pátek 20.11.2026

Příspěvky neprošly odbornou jazykovou úpravou. Za obsah odpovídá autor.

NEPRODEJNÉ

ISSN: 1803 – 7534

OBSAH HORNICKÉHO ZPRAVODAJE III/2026

	STRANA
ŽIVOTNÍ JUBILEA	4
SLOVO PŘEDSEDY KPHMO, Z. S.	5
ZASEDÁNÍ VÝBORU KPHMO, Z. S.	6
VÝZNAMNÉ AKCE	7
ZASLANÉ ČLÁNKY DO REDAKCE	18
ČINNOST POBOČEK KLUBU	32
POZVÁNKY NA BESEDY	37
POZVÁNKA NA HORNICKÉ AKCE	38

ŽIVOTNÍ JUBILEA

Výbor KPHMO, z. s. blahopřeje členům, kteří v III. čtvrtletí 2026 slaví významné životní jubileum.

Členové pobočky Ostrava:

Ing. Bohumil Hedvábný	90 let
Jiří Hrubý	90 let
Petr Ondračka Petr	65 let

Členové pobočky Havířov:

Ing. Václav Janek	80 let
Jiřina Mlčáková	80 let
Jaroslav Špalt	80 let
Ing. Jozef Lang	80 let
Věra Wyrzensová	80 let
Pavel Špička	85 let
Josef Folwarczny	85 let

Členové pobočky Karviná:

Bronislav Bonczek	75 let
Alexander Wojnar	80 let

Slovo předsedy KPHMO, z. s.

Vážení horničtí kamarádi, rok 2026 se překulil do své druhé poloviny. Věřím, že jste si užili léto cestování a poznávání nových míst, stejně jako odpočinek.

Od prvního září nastává kolotoč přednášek na pobočkách a další hornické akce. Po setkání Hornických a hutnických měst v Příbrami se pak 7. července konal pietní akt u památníku horníkům zahynulým na Dole Dukla v roce 1961.

Výbor klubu zasedal 29. června, vyhodnotil setkání v Příbrami a seznámil se s vyúčtováním této akce. Stejně tak pojednal další agendu. První zasedání výboru klubu po prázdninách se uskutečnilo 31. srpna.

Mimo našich přednášek na pobočkách nás čekají určitě i další hornické akce o kterých budeme členy klubu průběžně informovat. Pietní akt u památníků na Univerzitním náměstí v Karviné se bude konat ve středu 9. září ve 14 hodin. Doufám v hojnou účast našich členů. Další je akce o mnoho veselejší. Hornický spolek Rozkvět v Sedlišťích slaví v sobotu 12. září 2026, 125 let od svého založení. Je to v regionu nejstarší hornický spolek. Dopoledne se uskuteční slavnostní zasedání, kterého se zúčastní pozvání zástupci spolků. Následně ve 14.45 hodin, za příznivého počasí, vyjde slavnostní průvod od dřevěného kostela v Sedlišťích na Bezručovu vyhlídku, kde bude pokračovat program stužkováním praporů a následuje kulturní program pod názvem Lašské slavnosti. Připraveno je také občerstvení. Ještě před začátkem průvodu bude možnost si prohlédnou dřevěný kostel a malé hornicko-regionální muzeum. Bylo by velmi dobré podpořit takové mimořádné výročí rovněž hojnou účastí našich členů.

To jsou některé hornické akce v regionu. Dostáváme rovněž pozvánky z mnoha míst republiky a ze Slovenska. Jako je třeba Den horníků v Sokolově, Salamandr v Banské Štiavnici, nebo třeba vinobraní v Pezinoku. Na tyto akce klub nic neorganizuje, to však neznamená, že nás tam členové nemohou jet reprezentovat. Letos to už asi organizačně nepůjde, protože všude je problém s ubytováním. Pokud by chtěl v budoucnu někdo na tyto akce vyrazit je potřeba se zajímat u mě nebo předsedů poboček, preposílám jim všechny pozvánky.

Stále nám ubývá kolektivních členů. Z počátku roku 2026 ukončily členství Báňské projekty a poslední době firma Green Gas DPB. Tím se stává financování činnosti klubu čím dál složitější. Dotace se musí přesně vyúčtovat na co byly poskytnuty. S úbytkem kolektivních členů pak scházejí peníze na běžnou činnost klubu. Těžce se hledají noví kolektivní členové.

Pomalu se blíží konec roku. Ten je vždy ukončen oslavami svátku sv. Barborky na pobočkách v Havířově a Karviné. Celoklubové oslavy svátku sv. Barborky se budou konat v úterý 1. prosince od 15 hodin v sále Kulturního domu v Petřkovicích. Celý výbor klubu přátel hornického muzea v Ostravě a já osobně Vás na těchto oslavách rád uvítá.

Jiří Kunčický
Zdař Bůh

ZASEDÁNÍ VÝBORU KPHMO, z. s.

Zasedání výboru KPHMO, z. s. se uskutečnilo ve dnech 25. 5. 2026, a 29. 6. 2026. Výbor se schází v zasedací místnosti Kulturního domu Petra Bezruče v Havířově. Jedním z hlavních bodů jednání výboru by program Klubu, poboček a dalších akcí do konce roku 2026. Dalším pravidelným bodem jednání bylo hodnocení činnosti, příprava projektů. Nedílnou součástí zasedání výboru je rovněž zpráva hospodáře klubu o stavu financí.

Ze zasedání výboru dne 29.6.2026 (foto Ing. Stanislav Kuba)

VÝZNAMNÉ AKCE

Výroční členská schůze klubu

Minimálně jednou v roce musí být podle stanov svolána Výroční členská Klubu přátel hornického muzea v Ostravě. Letos to připadlo na úterý 2. června. Schůze byla svolána do Kulturního domu v Petřkovicích na 15 hodin, jak je opět zvykem.

Celé slavnostní jednání bylo zahájeno Hornickou hymnou a následně minutou ticha za členy klubu, kteří jednání sledovali z hornického nebe. Výbor pověřil vedením výroční členské schůze klubu předsedu Jiřího Kunčického. Samozřejmě se počítá s účastí co největšího počtu členů klubu. Při této příležitosti se dozví, jak klub fungoval od poslední výroční schůze, výhled akcí a činnosti do dalšího období. Mohou mít dotazy, říct své připomínky a náměty na další činnost. Již samotná příprava výroční členské schůze zabere dost času členům výboru klubu. Každá taková schůze musí mít určitý řád a orgány. Její datum konání je členům klubu známo dlouho dopředu. Stejně tak obdrželi pozvání všichni kolektivní členové klubu. Dlužno dodat, se nezúčastnil ani jeden. Na jednu stranu chápu, všem nám přibývají roky, ale to jedno odpoledne se to dá zvládnout a udělat si čas. Potkat se z dalšími členy vzít si Hornický zpravodaj, ten se píše a tiskne primárně pro členy klubu, napsat do něj články a připravit ho do tisku dá hodně práce a času. Cítím to tak trochu neúctu k práci členů výboru klubu. Účast pouze 41 členů je dost zarážející.

Jinak jednání proběhlo podle daných regulí. Byly zvoleny všechny potřebné komise. Předseda klubu podal zprávu o činnosti klubu za minulé období a výhled do dalšího roku, Hospodář Ing. Zdeněk Kohoutek seznámil přítomné se stavem financí klubu a předsedkyně revizní komise Marie Budinová s výsledky revize hospodaření klubu. Zapisovatel Ing. Stanislav Kuba pořídil zápis z jednání. Na závěr bylo schváleno usnesení. Na konec bylo účastníkům podáno malé občerstvení v podobě hornické svačinky, všech chutnalo. Pevně věřím, že za rok na příští výroční schůzi klubu bude podstatně hojnější účast.

Zdař Bůh! Jiří Kunčický

Podrobnosti z průběhu schůze a usnesení jsou uvedeny na konci článku.

Předsednictvo schůze při zahájení (foto Jaroslav Žurek)

Pohled do sálu (foto Ing. Stanislav Kuba)

Pohled do sálu (foto Jiří Kunčický)

Gratulace Ing. Miroslavu Wiedermanovi k devadesátinám (foto Jaroslav Žurek)

**Zápis z výroční plenární schůze Klubu přátel Hornického muzea v Ostravě,
konané dne 2. června 2026**

Místo konání: Kulturní dům Ostrava – Petřkovice, se zahájením v 15 hodin

Předsednictvo schůze: Jiří Kunčický-předseda Klubu, přítomní členové výboru Klubu

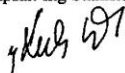
Průběh výroční plenární schůze:

1. Zahájení: Schůzi řídil předseda Klubu Jiří Kunčický. V úvodu přivítal všechny přítomné členy a hosty. Po Hornické hymně vyzval k minutě ticha jako vzpomínce na nedávno zesnulé členy Klubu,
2. Schváleno Jiřího Kunčického, jako řídícího schůze,
3. Seznámení pléna se způsobem hlasování aklamací – schváleno jednohlasně,
4. Seznámení a schválení programu schůze – schváleno jednohlasně,
5. Určení ověřovatele zápisu – návrh výboru – Dana Kunčická, prof. Ing. Vojtech Dimer, CSc. – schváleno,
6. Volba mandátové komise návrh výboru – Jiří Kubík, Jaroslav Žurek schváleno
7. Volba návrhové komise – Ing. Jozef Lang, Ing. Zdeněk Kohoutek – schváleno
8. Volba zapisovatele -Ing. Stanislav Kuba – schválení
9. Zprávu o činnosti Klubu od plenární schůze v roce 2025 a výhled na rok 2026 přednesl předseda Klubu Jiří Kunčický,
10. Zprávu o hospodaření za rok 2025 a rozpočet na rok 2026 přednesl Ing. Zdeněk Kohoutek, hospodář Klubu. Podrobnější zpráva je rovněž uvedena v Hornickém zpravodaji č. II/2026,
11. Na tuto zprávu navázala Marie Budinová, která přednesla výsledky revizí hospodaření Klubu za rok 2025. Konstatovala, že hospodaření Klubu je bez nedostatků,
12. Schválena zpráva o hospodaření klubu, návrh rozpočtu na rok 2026 a zpráva Revizní komise,
13. Mandátová komise konstatuje, že na schůzi je přítomno 41 členů a 1 host,
14. Ve vystoupení hostů -
15. Diskuse -
16. Ing. Kohoutek přednesl návrh usnesení z plenární schůze, který byl jednohlasně schválen. Usnesení bude uveřejněno v Hornickém zpravodaji III/2025.

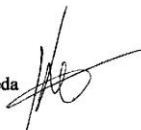
Výroční plenární schůzi ukončil v 16.30 hod. předseda Klubu a poděkoval všem za účast.

V Ostravě dne 2. června 2026

Zapsal: Ing Stanislav Kuba

Schválil: Jiří Kunčický v. r. předseda

Ověřili: Dana Kunčická

Prof. Ing. Vojtech Dimer CSc.

**USNESENÍ PLENÁRNÍ SCHŮZE
KLUBU PŘÁTEL HORNICKÉHO MUZEA V OSTRAVĚ, z.s.
ZE DNE 2. ČERVNA 2026**

1. Plenární schůze bere na vědomí:

- 1.1. V diskusi přednesené připomínky, náměty a názory

2. Plenární schůze schvaluje:

- 2.1. Zapisovatele Ing. Stanislava Kubu
2.2. Ověřovatele zápisu Danu Kunčickou a prof. Ing. Vojtěcha Dirnera, Csc.
2.3. Mandátovou komisi Jiřího Kubíka a Jaroslava Žurek
2.4. Návrhovou komisi Ing. Zdeňka Kohoutka a Ing. Jozefa Langa
2.5. Zprávu předsedy KPHMO o činnosti za rok 2025 a výhled činnosti na rok 2026
2.7. Zprávu hospodáře o hospodaření KPHMO za rok 2025 a zprávu revizní komise
2.8. Rozpočet KPHMO na rok 2026
2.9. Předložený návrh usnesení

3. Plenární schůze ukládá:

- 3.1. Výboru KPHMO realizovat Usnesení z dnešní plenární schůze. U návrhů a připomínek z dnešní plenární schůze rozhodnout o jejich přijetí nebo odmítnutí. Přijaté návrhy a připomínky zahrnout do plánu práce.
3.2. Nadále věnovat zvýšené úsilí při zajišťování finančních prostředků na činnost KPHMO
3.3. Využívat všechny možnosti k prezentaci KPHMO: Hornický zpravodaj, media, výstavy apod.
3.4. Rozvíjet spolupráci s Nadací Landek Ostrava, Nadací OKD, obcemi a městy v našem regionu.
3.5. Rozvíjet spolupráci s hornickými neziskovými organizacemi ve Sdružení hornických a hutnických spolků ČR, hornickými spolky v našem regionu a se spřátelenou organizací Klub seniora SITG Jas-Mos z Jastrzębie – Zdrój v Polsku
3.6. Oslovit nové potencionální kolektivní členy KPHMO
3.7. Předsedové poboček v Ostravě, Havířově a Karviné zajistit zapracování tohoto Usnesení do plánů práce poboček.
3.8. Usnesení a zápis z plenární schůze zveřejnit v Hornickém zpravodaji č. 3/2025.

Přílohou tohoto Usnesení je Zápis z Plenární schůze konané dne 2. 6. 2026

Projednáno a schváleno Plenární schůzí KPHMO, z. s., dne 2. 6. 2026 v Petřkovících.

Za návrhovou komisi Ing. Zdeněk Kohoutek

Jiří Kunčický, předseda KPHMO

Pietní akt 7. července v Havířově Šumbarku

V úterý 7. července 2026 jsme si připomněli 65. výročí tragédie na Dole Dukla, která se nesmazatelně zapsala do dějin československého hornictví i ostravsko-karvinského revíru. V tento den před 65 lety zahynulo v podzemí při důlním požáru 108 horníků, otců rodin, synů, přátel a kolegů. Položením květin u památníků na hřbitově v Havířově - Šumbarku jsme s úctou a pokorou vzdali hold těmto obětem a jejich pozůstalým.

Pietního aktu se zúčastnilo vedení města Havířova, zástupci vedení OKD, ZBZS, členové KPHMO a zástupci dalších hornických spolků a hornických klubů důchodců.

Ing. Eduard Heczko

Památník neštěstí (foto Ing. Jozef Lang)

Fota z pietního aktu (media)

Byli jsme na setkání

Členové Klubu přátel hornického muzea v Ostravě dostali na konci loňského roku od města Příbram pozvánku k účasti na 30. Setkání hornických a hutnických měst ČR a zároveň na 19. Evropský den Evropský den horníků a hutníků. Akce se konala ve dnech 12.–14. června 2026.

V tomto momentě začínají první kroky, a to zajistit ubytování pro 40 účastníků a zajistit dopravu. Povedlo se obojí a naši členové byli ubytováni se snídaní v Hotelu Belvedere v Příbrami, asi 1 km od Březových Hor, místa konání hlavního programu. Po několika letech jsme nemuseli na ubytování jezdit autobusem.

Vyrazili jsme v pátek ráno a na předem domluvených místech nastoupili účastníci setkání. Do Příbrami jsme dorazili mezi 14. a 15. hodinou. Po registraci obdržel každý účastník tašku s upomínkovými předměty. Jelikož registrační místo bylo hned vedle hotelu, následovalo ubytování ve dvoulůžkových pokojích. V místě registrace se konalo i Slavnostní zahájení setkání. Přihlásil jsem na toto zahájení 6 našich členů, bohužel nám byly přidělena jen dvě místa. Již v tomto čase probíhal kulturní program na Březových Horách a náměstí J. A. Alise. Ve 20.30 hodin vyrazil malý hornický průvod (zvaný čepobití) od Kulturního domu směrem na Březové Hory. Počasí příliš nepřálo, mírně poprchávalo a panovaly obavy co bude následující den. Probudili jsme se však od slunečného dne a po celý den bylo ideální počasí.

Den začal obvyklou snídaní se starostou města. Pořadatelé zajistili pro účastníky snídaně autobusy pro převoz na Svatou Horu. Podařilo se s pořadatelem domluvit a jeden autobus napřed zavezl na Svatou Horu naše členy. Po mši svaté se seřadil průvod hornické parády a směřoval ulicemi Příbrami na náměstí T.G. Masaryka. V průvodu pochodovali zástupci ze sedmi států, Maďarska, Německa, Polska, Rakouska, Slovenska, Slovinska, České republiky a sedm hudebních kapel. Celkem bylo v pochodu okolo 1250 účastníků. Trasa průvodu měřila skoro 2 km, a i když vedla vesměs z kopce bylo to náročné. Na náměstí pak proběhly slavnostní projevy, předání putovního praporu setkání a hornického fleku a následně stužkování praporů. Při počtu praporů, kdy se účastnilo 94 spolků nastal malý problém, praporečníci byli trochu nešťastně postaveni a zastínili tribunu. Nikdo pak neviděl, co se tam děje.

Následně pořadatelé zajistili převoz účastníků autobusy na Březové hory. Tam probíhal pestrý kulturní program na více scénách a každý si mohl vybrat. Účastníci se také mohli občerstvit prostřednictvím přiložených poukázek od pořadatelů. Ti zajistili širší sortiment a výdej byl dobře zorganizován. Byla i možnost nákupu občerstvení. Před 18. hodinou pak účastníci setkání zaplnili kostel sv. Vojtěcha, kde byly předány ceny Český permon.

Ceny uděluje Sdružení hornických a hutnických spolků ČR. Českým permonem byl oceněn i pěvecký sbor Horničtí kamarádi z Havířova. Program a družná zábava mezi účastníky pokračovaly do nočních hodin.

Ráno jsme v hotelu absolvovali velmi trapnou snídani, kdy se nás personál snažil vyhnat z jídelny, nic neměl připraveno, stále se na nějaké jídlo čekalo, nestačili doplňovat sortiment, došel čaj, a nakonec běžela obsluha pro pečivo do nejbližšího obchodu. Po reklamaci a odmítnutí zaplatit fakturu za ubytování jsme dostali z celkové částky slevu 10 procent, něco přes 4 000 Kč. Nakonec jsme se všichni najedli a v 9 hodin vyjeli naším autobusem směr Bohutín navštívit Hornický skanzen na Řimbabě. Místní spolek tam pro návštěvníky připravil funkční ukázky některých důlních strojů, pohoštění, byla možnost vystoupit na těžní věž, pokochat se pohledem na okolí i prohlédnou si vybavení hornického obydlí z počátku 20. století. Někteří si stihli koupit výborný chléb, pečený na místě v klasické peci. Asi po hodině jsme se definitivně vydali na cestu k domovu. Cesta proběhla bez problému, většinou za podřimování unavených účastníků. Dovolím si hodnotit celé setkání jako vydařené, o účastníky bylo dobře postaráno, třeba možnosti vzít si petku s vodou během průvodu. Trochu podle mého, a nejen mého názoru bylo nepříjemné, že zásadní projevy byly doslovně překládány jen do němčiny, jako by tam účastníci z jiných zemí nebyli. Byli alespoň přivítání zdravicí v jejich rodné řeči.

Jiří Kunčický

**30. SETKÁNÍ HORNICKÝCH
MĚST A OBCÍ ČR**

**19. EVROPSKÝ DEN
HORNÍKŮ A HUTNÍKŮ**

Záběr ze slavnostního pochodu městem (foto media)

Z předávání cen Český permon (foto media)

Společné foto zástupců klubu a sprátených spolků. (foto archiv klubu)

ZASLANÉ ČLÁNKY DO REDAKCE HORNICKÉHO ZPRAVODAJE

Setkání strojařských důchodců Dolu Lazy

Již po mnoho let se každým rokem schází kolektiv bývalých mechaniků Dolu Lazy na tradičním smažení vaječiny a nebylo tomu ani jinak v letošním roce 2026. Setkali jsme se v sobotu 9. května v prostorách PZKO Bludovice-Havířov.

A není to jenom obyčejné setkání. Je to sdílení spousty vzpomínek, historek a příběhů, které se během našeho působení na šachtě udály. Setkání zahajujeme jak jinak než hornickou hymnou. Pak následuje přípitek „hornickou vlajkou“ a vzpomínkou na naše již zesnulé kamarády. Překvapením pro všechny zúčastněné byl jednotný dres v podobě triček, na kterých je vyobrazena skipová věž s logem LAZY. O zajištění triček pro všechny účastníky se postaral Ing. Weiser, bývalý technický náměstek. Toto bylo zdokumentováno a všichni účastníci obdrželi hromadné foto.

Po oficiální části se začíná podávat guláš, pití dle chuti. O zajištění celé akce a vaření guláše se již po desetiletí stará bývalý mechanik závodu p. Václav Palák (autor tohoto článku). Vaječina se podává jako poslední chod v odpoledních hodinách.

Jedním z hostů byl i náš bývalý ředitel Ing. Lubomír Schellong, který svým osobitým humorem bavil všechny přítomné veselými historkami. Dalším hostem byl Ing. Václav Janek, uznávaný specialista na těžní zařízení, který přednesl zajímavou, krátkou přednášku na téma již zmíněné skipové věže. Tato byla při odstřelu prezentována chybně, s nepřesnými údaji. Proto tyto byly v rámci přednášky uvedeny na správnou míru. Považuji za nutné i zajímavé pro širší veřejnost tyto údaje zveřejnit: „Betonová (skipová) těžní věž výdušné jámy č.6 na Dole Lazy byla nejvíce nakloněnou těžní věží v Evropě, což potvrdili evropští odborníci na mezinárodních konferencích k těžním zařízením.

Technické parametry:

- byla postavena na betonové desce tloušťky 2 metry, 5metrů pod úroveň terénu, betonová deska byla položena na 28 betonových pilotech o průměru 2,2 metru do hloubky 31,4 metru,
- půdorys věže 27,4 x 18,4 m, hmotnost 221 791 kN = 22 179,1 tun, vysoká 83,47 metru pod úroveň střechy,
- hrubá stavba ukončena 11/1978 a uvedena do provozu 11/1981,
- v lednu 1982 byl náklon severním směrem již 45 mm.
- 27.7.2024 před odpálením byl náklon 320 mm severním směrem a jáma o průměru 7,5 metru a hloubce 900,5 metru nakloněna 1,5 metru severním směrem,

Loučení účastníků setkání v pozdních odpoledních hodinách proběhlo ve skvělé náladě s přáním, abychom se příští rok všichni ve zdraví sešli na této oblíbené akci.

Zdař Bůh!

Poslední vozík Dolu Lazy (foto media)

Společné foto účastníků setkání (archív setkání)

Setkání hornických měst a obcí Slovenské republiky

Ve dnech 22.–24. května 2026 se náš hornický spolek Rozkvět zúčastnil setkání hornických měst a obcí Slovenské republiky v Banské Bystrici.

V pátek 22. května 2026 jsme po příjezdu absolvovali registraci v Muzeu Slovenského národního povstání. Následně jsme se ubytovali v blízkosti náměstí. V 19.00 hodin jsme se vydali na Staré Hory, kde se konal tradiční Šachták, při kterém jsme se setkali s hornickými přáteli z České republiky i Slovenska.

V sobotu jsme se zúčastnili slavnostního přijetí u primátora Banské Bystrice. Poté následoval hornický průvod městem, slavnostní bohoslužba a předávání čestných odznaků svaté Barbory. Další část programu pokračovala průvodem od Katedrály sv. Františka Xaverského na Náměstí Štefana Moyses, kde proběhlo slavnostní stužkování praporů a bohatý hornický kulturní program. Celé slavnostní setkání bylo tradičně zakončeno společným zpěvem hornické písně „Kamarádi“.

V neděli jsme před odjezdem navštívili Španiu Dolinu, kde jsme ještě příjemně poseděli s přáteli. Poté jsme se rozjeli do svých domovů s řadou krásných zážitků a příjemných setkání.

S pozdravem Petr Stríž

Delegace spolku ze Sedliště na setkání (foto archiv spolku)

Důchodci z Dolu 9. květen.

Opět informace z činnosti Klubu důchodců Dolu 9. květen. Členové se scházejí každé druhé úterý v měsíci na Střelnici v Českém Těšíně. Vždy je to zpestřeno přednáškou na různá témata. Členové, kteří mají narozeniny připraví pro ostatní malé pohoštění a všichni zavzpomínají na zašlé čas, ale taky se podělí o nové zážitky a zkušenosti. Debata je vždy veselá a družná.

Aby byla nějaká změna, jednou za dva roky pro sebe uspořádají zájezd. Letos 15. května to bylo do města Rybnik v Polsku, kde navštívili Hornické muzeum na bývalém Dole Ignacy. Absolvovali komentovanou prohlídku a funkční ukázkou jízdy parního těžního stroje, skutečně poháněného párou. Někteří zdatní jedinci vystoupali po schodech na vrchol bývalého vodojemu, a z vyhlídky si prohlédli okolí z výšky. Pak si všichni pohráli na interaktivních prvcích ve druhém objektu. Následně se přesunuli do města Jastrzębie Zdrój na bohatý oběd. Následovala prohlídka lázeňského parku, popřípadě nějaká kávička a zákusek. Závěrem tohoto vydařeného zájezdu byla zpáteční cesta do Českého Těšína.

Jelikož se tradice mají ctít, sešli se členové Klubu důchodců Dolu 9. květen i v úterý 9. června v hospůdce Na Strožůvkách, aby společně usmažili vaječinu. Děkujeme organizátorů za uspořádání těchto akcí

Jiří Kunčický, člen

Skupinové foto členů Klubu (foto Ing. Petr Krzywoň)

Historie Ostravsko-karvinského uhelného revíru (2. část)

OKR po roce 1945

Ve Zpravodaji č. II/2026 byl publikováno období od vzniku OKR po ukončení II. Světové války v roce 1945. V dnešním pokračování si v základních obrysech připomeneme dění v OKR do roku 1968.

Ihned po osvobození byla hlavním cílem obnova výrobně technické základny revíru na předválečnou úroveň. Doly které byly značně poškozeny válečným hospodářstvím, prodělávaly rekonstrukci. Stěžejním problémem bylo zajištění potřebných pracovních sil. Objem průmyslové výroby se pohyboval ve výši cca 50 % předválečné úrovně. Ostravsko-karvinský revír byl v průběhu osvobozovacích bojů naštěstí uchráněn před úplným zničením díky obtížného obkličovacího manévru Sovětské armády okolo Ostravy. Přesto některá důlní zařízení byla poškozena, některá byla demontována a odvezena stejně jako elektrické kabely a důlní mapy. Důležitou úlohu v této době, zejména v roce 1946 po odchodu Němců nasazených na důlní práce, v souvislosti s jejich transferem, sehrávaly dobrovolné pracovní brigády. Prosincem roku 1946 skončila první fáze revitalizace dolů. Měsíční těžba se postupně, od měsíce k měsíci, i když s jistými odchylkami, zvedala ze 157 000 tun, vyprodukovaných v květnu 1945, na více než 1 000 000 tun v závěru roku 1946. Druhá fáze obnovy dolů v těžbě a ve výkonu na předválečnou úroveň realizovala už v rámci zákonem stanoveného **dvouletého plánu (1947-1948)**. OKR jako jediný z černouhelných revírů splnil tento dvouletý plán v obou letech. Docílená těžba byla výsledkem obětavého a úctyhodného každodenního úsilí horníků, techniků a valné části přechodných pracovníků.

Zásadní organizační změny v OKR

Ke konci války u nás byly ostravsko-karvinské doly rozděleny mezi následující majitele:

- Báňská a hutní společnost v Praze, akciová společnost
- Vítkovické kamenouhelné doly v Ostravě
- Severní dráha Ferdinandova v Praze, akciová společnost
- Ostravské kamenouhelné doly a koksovna Jana Wilczka ve Slezské Ostravě
- Kamenouhelné doly Orlová-Lazy v Doubravě
- Larisch-Mönnichovy kamenouhelné závody a koksovna v Karvině

Dekretem presidenta republiky o znárodnění z 24. října 1945 bylo provedeno znárodnění klíčového průmyslu a dolů. Důlní závody ostravsko-karvinského revíru byly spolu s koksovnami, elektrárnami, stavebními závody, statky a lesy v březnu 1946 zařazeny do jediného národního podniku. Do národního podniku byl zapojen také Schenkenbachův důl Bedřich v Uhelné v okrese Jeseník, báňská oprávnění jiných společností na Ostravsku a všechna báňská oprávnění, pokud jde o vyhledávání a dobývání vyhrazených nerostů, jako živců a rud kovů na Ostravsko-karvinsku i Opavsku a rud železa v zemi Moravskoslezské. Je pochopitelné, že organizace tak obrovského kolosu, který neměl dosud v naší historii obdoby, působila nemalé starosti. Po mnoha diskuzích bylo rozhodnuto organizovat centrální ředitelství podniku, které mělo řídit podnik po stránce hospodářské a administrativní. Co se týče provozu, zvítězil názor, že není možné řídit více závodů z jednoho místa než osm, a proto z bývalých národních správ kapitalistických společností byla utvořena čtyři provozní ředitelství: Ostrava-sever, Ostrava-jih, Petřvald-Orlová a Karviná. V době organizačního řešení národního podniku řídilo revír Ústředí ostravsko-karvinského revíru v Ostravě, které se vyvinulo z Ředitelské konference ostravsko-karvinského revíru. Kromě toho státní zájmy v OKR zastupoval s plnou mocí vládní zmocněnec. Od ledna 1946 tato funkce přešla do rukou Ing. Františka Otáskova DrSc. (1894–1981), který ji pak vykonával i jako centrální ředitel.

Od 1. ledna 1950 byla provedena změna názvu na Ostravsko - karvinské doly (OKD), národní podnik. Daleko významnější změny ve jménech byly provedeny u závodů, neboť pracující lid se stal majitelem těchto závodů a chtěl, aby jména závodů byla spojena s osobami, které se zasloužily o naše osvobození, nebo zaujímaly význačné místo v oblasti politického nebo kulturního života. V roce 1948 vzniká Báňské provozní ředitelství Ostrava.

První pětiletý plán rozvoje národního hospodářství (1949-1953)

První pětiletka, zahájená 1. ledna 1949, znamenala v poválečném vývoji nesmírně důležité období a vymezila základní linie rozvoje národního hospodářství na velmi dlouhou dobu. Už v průběhu prvního roku pětiletky se objevily úvahy o potřebě změny plánu, které by posilovaly úlohu těžkého průmyslu a postavení státních a národních podniků. Vnitropolitická situace, přidělový systém, vyostření mezinárodních vztahů a zvyšující se dovozní požadavky SSSR vedly v letech 1950 a 1951 k výrazné úpravě původní verze pětiletého plánu. Průmyslová výroba včetně těžkého průmyslu se měla zvýšit skoro dvojnásobně. V říjnu 1951 byl vydán soubor,

který vstoupil do povědomí hornické veřejnosti jako Dokument (*Dokument strany a vlády o opatřeních ke zvýšení těžby uhlí a výrobnosti práce v ostravsko-karvinském revíru*). V dokumentu byly stanoveny cíle i způsoby jejich hmotného zabezpečení v oblasti rozvoje mechanizace a elektrifikace v dole.

Nedílnou součástí této etapy byla rovněž změna vlastnických vztahů v hospodářství. Kapitalistický sektor byl až na malé zbytky především odstraněn. Zanikla naprostá většina soukromých živností a proběhla první fáze kolektivizace zemědělství.

V březnu 1949 byla zrušena provozní ředitelství a místo nich bylo zavedeno dvojstupňové řízení, ředitelství podniku a závodní správy. Dnem 1.1 1949 byl z elektráren vytvořen samostatný národní podnik a v únoru 1949 bylo zřízeno deset báňských inspektorátů.

Ke dni 31. 12. 1951 byl národní podnik Ostravsko-karvinské doly a byl zřízen Kombinát ostravsko-karvinských dolů s funkcí hlavní správy. K témuž datu byla rovněž zřízena čtyři obvodní ředitelství. Tak byly z důlních závodů vytvořeny samostatné důlní národní podniky, podřízené následujícím obvodním ředitelstvím:

- OKD - obvodní ředitelství Ostrava-sever
- OKD - obvodní ředitelství Ostrava-jih
- OKD - obvodní ředitelství Karviná
- OKD - obvodní ředitelství Orlová

Ze šesti koksoven a z Ústředního závodu Karviná bylo ke konci roku 1951 vytvořeno sedm národních podniků, podřízených národnímu podniku Ostravsko-karvinské koksovny, ředitelství.

Dvouletka v období let 1954 a 1955

Pro vyrovnání nepoměrů vzniklých v období prvního pětiletého plánu bylo vyčleněno dvouleté období 1954-1955. Bylo to meziobdobí, jehož hlavním posláním mělo být přizpůsobení hospodářské reality. I když mnohé z disproporcí byly zmírněny, nepodařilo se obtíže, které se vyhroutily v roce 1953, odstranit beze zbytku. Opatření z let 1954-1955 měla pouze přechodný účinek.

Do konce roku 1954 bylo Československo členem Světové banky a Mezinárodního měnového fondu. Základní povinností členského státu MMF bylo mimo jiné, podávat informace o stavu hospodářství členské země a projednávání přijímaných měnových opatření. Fond po měnové reformě v roce 1954 požádal

československou vládu, aby tuto základní povinnost splnila. Československá vláda odmítla splnit svou povinnost. V témže roce bylo Československo vypovězeno.

V lednu 1954 došlo ke sloučení dolů Šverma a Odra v jeden národní podnik pod názvem Jan Šverma. Doly Eduard Urx a Lidice sloučeny v jeden národní podnik pod názvem Eduard Urx. Důl Zárubek a Jan Maria v jeden národní podnik pod názvem Zárubek. Doly Petr Cingr a Michálka v jeden národní podnik pod názvem Petr Cingr.

K 1. lednu 1955 došlo ke zrušení dolu Čs. pionýr jako samostatného národního podniku a jeho majetková podstata byla začleněna do národního podniku Václav. Na schůzích osazenstva obou dolů bylo rozhodnuto, aby tento národní podnik byl přejmenován na důl Čs. pionýr.

Náborový plakát, 50 léta min. století (archív klubu)

Druhý pětiletý plán rozvoje národního hospodářství (1956-1960)

V tomto období byl dále preferován přednostní růst těžkého průmyslu. K 1. lednu roku 1957 došlo ke zrušení trustů (kromě trustů koksoven) a všechny podniky byly přímo podřízeny Kombinátu OKD, který je řídil prostřednictvím výrobně technických správ VTS.

K 1. dubnu 1957 byl zřízen jako samostatný podnik nový důl, Důl Suchá-Stonava (později Důl 9. květen).

V březnu 1958 zanikl Kombinát ostravsko - karvinských dolů a s platností od 1. dubna 1958 bylo zřízeno Sdružení Ostravsko-karvinských dolů. K 1. lednu roku 1960 bylo schváleno zřízení dolů Paskov, jako dalšího samostatného národního podniku OKR. Výstavba započala v roce 1961.

Pro období druhého pětiletého plánu je charakteristická vysoká růstová dynamika. Průměrné roční přírůstky národního důchodu řadily v té době ČSR mezi nejvyspělejší země světa. Průmyslová výroba se zvýšila, avšak nadále se ve vývoji projevovala extenzivnost a nízká efektivita. Za celou druhou pětiletku vytěžily doly OKR více jak čtyřnásobek těžby než v za první pětiletku. Jedním z hlavních problémů tohoto období byl pomalý růst směnových výkonů a produktivity práce.

Porada na pracovišti 50 léta min. století (archív klubu)

Třetí pětiletý plán rozvoje národního hospodářství (1961-1965)

Jednostranný vývoj revíru, zaměřený na obnovu a rozvoj těžební kapacity dolů, byl vystřídán obdobím poznamenaným pestrými rozmanitostmi sociálních, technických i ekonomických změn uvnitř revíru i státu. Revír musel v průběhu této doby zavést zkrácenou pracovní dobu a přizpůsobit se novým podmínkám. Revír hned na prahu 60. let byl nucen hledat prostředky k dalšímu zvýšení své kapacity pro pokrytí požadavků odběratelů.

Vznikla varianta pro OKR, která požadovala, aby v období 3. pětiletky vzrostla těžba uhlí vhodného pro koksování skoro o 40 %. Mzdový vývoj zaznamenal výraznější růst průměrných výdělků na dolech pouze v roce 1961 a to v souvislosti s dokončením mzdové přestavby. Měsíční mzdy vzrostly pouze o 4 % (na 2465 Kčs).

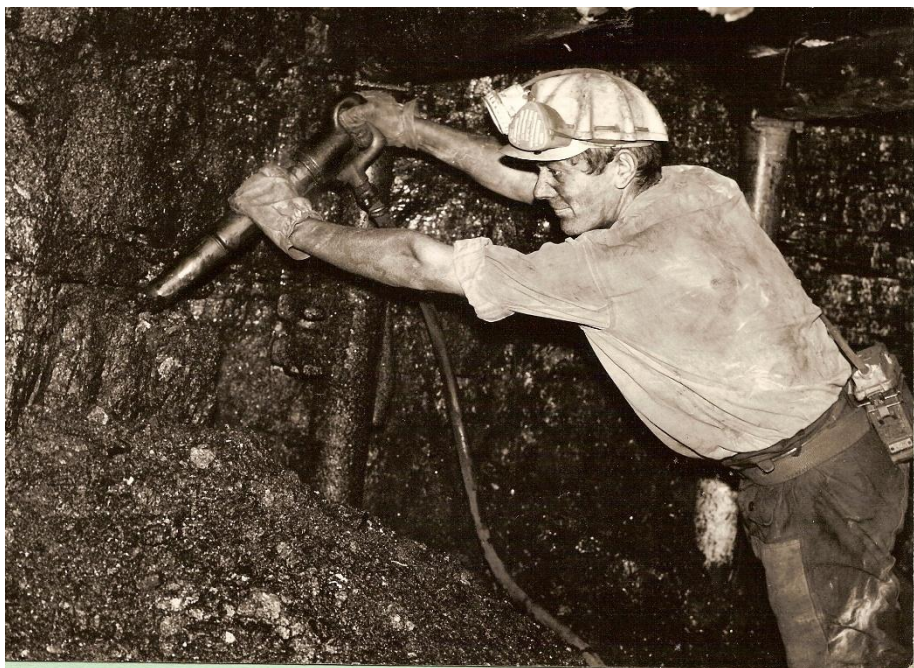
K 1. lednu 1962 byl zřízen samostatný národní podnik OKR-rekultivace, byl zřízen samostatný národní podnik Závod automatizace a mechanizace OKR a v červenci 1965 byly nově začleněny do OKD-OŘ tyto organizace:

- Ostroj, národní podnik, Opava
- Výstavba ostravsko-karvinských dolů, národní podnik, Ostrava
- OKR, báňské projekty, Ostrava
- OKR, Ústav uhelného strojírenství, Opava

Těžba v tomto období vykazovala s výjimkou roku 1961, v němž došlo na Dole Dukla k důlnímu neštěstí, které vyřadilo část důlního pole dočasně z provozu, trvalý, i když ne rovnoměrný růst. Avšak meziroční přírůstky byly v průběhu let 1961-1965 zcela pokrývány těžbou o nepracovních dnech.

Čtvrtý pětiletý plán rozvoje národního hospodářství (1966-1970)

V důsledku odbytových potíží, vyvolaných zejména hutěmi, poklesla těžba v letech 1966-1967 proti úrovni v roce 1965 o 789 tisíc tun. Od října 1969 byla v revíru zavedena čtyřicetihodinová pracovní doba s volnými sobotami pro pracovníky v podzemí. Na celkovém přírůstku roční těžby za uvedené období ve výši 1,571 mil. tun se prakticky v plném rozsahu podílely nové doly.

Sbíječka – nezaměnitelný pomocník havířů (foto archiv klubu)

Změny technického a ekonomického prostředí, k nimž docházelo postupně v průběhu šedesátých let v souvislosti s jistými odbytovými potížemi, s rozvíjející se spirálou technických a technologických inovací a s nově nastolenými pravidly ekonomického řízení, vyvolávaly změny v orientaci a náplni podnikových program rozvoje pracovní iniciativy. Rekordy a stěžejní výkony otevřely na dolech brány výkonné důlní technice. Přispěly k založení masivního přísunu moderních technologických celků jak z dovozu, tak i z tuzemské výroby. Díky tomu zaznamenala nová technologie rozvoj jak v dobývání, tak v přípravách.

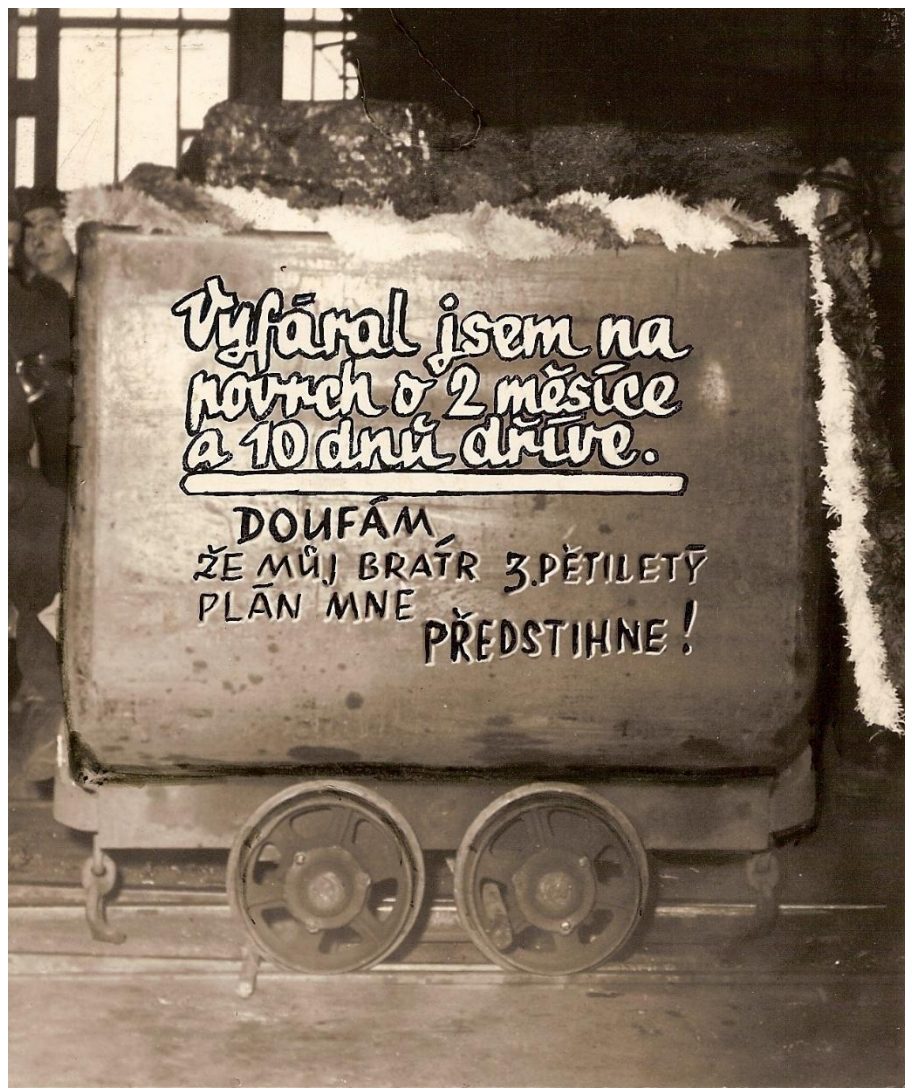

Kombajn „Donbas“ se stal významným pomocníkem v porubech (foto archiv klubu)

K 1. lednu roku 1966 došlo ke sloučení:

- OKR, Ústřední dílny, n. p., Ostrava a OKR, závod automatizace a mechanizace, n. p, Ostrava v jeden podnik: *OKR, ústřední dílny, n. p, Ostrava.*
- Ostroj, n. p, Opava a OKR, Ústav uhelného strojírenství, Opava v jeden podnik: *Ostroj, n. p., Opava*
- K 1. lednu 1970 byl sloučen Důl Fučík a Důl Čs. pionýr v jeden národní podnik: *OKR, Důl Julius Fučík, n. p. Petřvald.*

Ekonomické údaje za období 1966-1970 svědčí o celkově příznivém hospodářském a sociálním vývoji.

Splnění pětiletky doprovázel slavnostní „Poslední vozík“

Bývalá budova OKD stojí na Prokešově náměstí v centru Ostravy. Budovu navrhl architekt Karel Kotas. Stavba probíhala v letech 1939 až 1941. Po znárodnění a vzniku koncernu Ostravsko-karvinské doly sloužila budova až do roku 2013 jako centrální ředitelství.

Na pobočkách klubu, pokračovala přednášková činnost.

Činnost pobočky KPHMO, z. s. v Havířově

Beseda 8. června 2026

Poslední přednáška před letními prázdninami se konala 8.6.2026. Pozvali jsme mezi nás Dr. Ing. Milana Bystroně, bývalého šéfdirigenta slavného dechového orchestru Májovák. Ve své přednášce na téma „Historie hornických kapel“ nás seznámil s počátky hornického muzicírování od 16. století a s postupnou výměnou tehdejších muzikantských nástrojů (kytary, harfy, pišťaly, harmoniky) za hudební nástroje dechové. Vznikají kapely (hlavně vojenské), které byly součástí různých slavností, průvodů a pohřbů. Sloužily rovněž k reprezentaci zřizovatele.

Nejstarší hornickou kapelou v našem regionu byla Larischova Bergkapela z roku 1859 a v Ostravě pak Spojená hornická kapela v Mariánských horách z roku 1862. V tehdejší Báňské a hutní společnosti byly jen malé kapely u šachet Hohenegger, Barbora, Gabriela a u spolků krojovaných horníků.

V 50. až 80. letech 20. století začíná „Zlatá éra“ hornických kapel. V roce 1949 rozhodlo GŘ OKD založit HORNICKÝ UMĚLECKÝ SOUBOR (HUS), který měl 100 hudebníků a 300 zpěváků. Po jeho zrušení byly uniformy a hudební nástroje předány do závodních klubů šachet, a to byl impuls pro velký rozmach dechových hudeb. Přednášející nás seznámil s jednotlivými vedoucími dechovek v Ostravě, Petřvaldě a na Karvinsku. Podstatou této „Zlaté éry“ byla dobrá práce odborů, podpora a rozvoj závodních klubů, výstavba nových kulturních domů, celostátní soutěže, festival Hornických hudeb (1971-1973), Dny horníků a obecně veřejná podpora a propagace dechových orchestrů (Kmochův Kolín). Největších úspěchů dosáhl orchestr Májovák, který nás reprezentoval na mezinárodních soutěžích v zahraničí (Vichy – 1971, Paříž – 1975, Epinay – 1979, Holandsko – 1988, Norsko – 1989).

Za přednášku i vyprávění humorných příběhů ze soutěží moc děkujeme.

Ing. Jozef Lang

Milan Bystroň při přednášce (foto Ing. Jozef Lang)

Účastníci besedy (foto Ing. Jozef Lang)

Činnost pobočky KPHMO, z. s. v Karvině

Beseda 27. května 2026

V poslední květnovou středu se v karvinské knihovně sešlo 25 členů pobočky Klubu přátel hornického muzea v Ostravě na pravidelné měsíční besedě. Po úvodu, kdy jako vždy předseda podal členům informace o činnosti a dalších plánech, byly třem členům předány gratulace k významnému životnímu jubileu.

Tématem přednášky a besedy byl průběh a příčiny havárie ke které došlo právě před sto lety dne 20. května roku 1919 na Nové jámě v Lazích. Tato nehoda, která si vyžádala 92 životů a dalších 54 zranění horníků vznikla v těžkém období po první světové válce a vzniku republiky. Po vícero velkých důlních neštěstích v revíru ke konci 19. století byly uplatňovány v té době vznikající báňské předpisy. Později při šetření této nehody bylo zjištěno kouření v dole, nekázeň mužstva, nedostatek materiálu jako lutny či potrubí, skoro vůbec žádná protivýbuchová prevence spočívající ve zkrápění a odstraňování prachu a další. Šetřením bylo zjištěno, že ke vznícení uhelného prachu, výbuchu a následnému požáru došlo při trhací práci, kdy jedna ze dvou náložů trhaviny byla z otvoru „vyfouklá“. Následky havárie byly nejen tragické ve formě zmařených životů, ale vznikly i rozsáhlé materiální škody.

Foto z besedy (autor Jaroslav Žurek)

Původní památník neštěstí na orlovském hřbitově (archív KPHM)

Pamětní deska se jmény obětí na současném památníku

Beseda 24. června 2026

O úpravách uhlí v ostravsko-karvinského revíru jsme se mohli dočíst v publikaci vydané v minulosti Ing. Zbyňkem Szostkem v edici KPHM. Tohoto odborníka jsme si pozvali na středu 24. června 2026 do karvinské knihovny. Byli jsme informováni o historii úpravnictví v revíru a pak podrobněji o vzniku, technickém vybavení, provozu a případné likvidaci úpraven a třídíren. U některých úpraven uhlí jsme se podrobněji seznámili s významnými technologickými rekonstrukce, jež zvýšily hodinový výkon a zlepšily kvalitu expedovaných produktů.

U jednotlivých dolů spolu s ukončením provozu skončil i provoz úpravny uhlí. Větší část technologických zařízení z již likvidovaných úpraven a třídíren skončila ve šrotu. Úpravny na nedávno uzavřených dolech jako Důl Darkov, Důl ČSM a Důl ČSA čeká v současné době likvidace.

Ing Zbyněk Szostek během přednášky (foto Ing. Jindřich Cachel)

POZVÁNKY NA BESEDY

Plán besed pobočky Ostrava do konce roku 2026, Salonek v Kulturním domě v Ostravě-Petřkovicích:

7. beseda 1.9.2026 v 15,00 hodin – Ing. Zdeněk Železný, CSc., Drony a bezpilotní letadla. Přednášející Plk. v.v.

8. beseda 6.10.2026 v 15,00 hodin – Ing. Pavel Hub - Povídání o víně a vinařství.

9. beseda 3.11.2026 v 15,00 hodin – Dr. Ing. Milan Bystroň, bývalý šéfdirigent dechového orchestru Májovák, Historie hornických kapel.

Plán besed pobočky Havířov do konce 2026, Loutkový sál KD Petra Bezruče v Havířově a Restaurace Radnice

7. beseda 14. 9.2026 v 16,30 hodin – Bc. Monika Krpelíková, manažerka prevence kriminality MP Havířov, Kyberbezpečnost pro seniory

8. beseda 12.10.2026 v 16,30 hodin – Václav Smička, emeritní vedoucí výchovy a výcviku HBZS Ostrava, Největší důlní neštěstí v Německu

9. beseda 9.11.2026 v 16,30 hodin – Ing. Karel Žák, člen havířovské pobočky KPHMO, Národní parky jihozápadu Spojených států

14.12.2026 v 16,30 hodin, Restaurace Radnice – Hodnotící výroční setkání členů pobočky a oslava svátku sv. Barbory

Plán besed a akcí pobočky Karviná do konce roku 2026, pobočka Regionální knihovny v Karviné-Fryštátě:

8. beseda 27. 10. 2026 v 15,30 hodin – Historie OKR od vzniku do ukončení, předseda pobočky

9. beseda 25. 11. 2026 v 15,30 hodin – Mimořádná událost na ČSA dne 29.11.1998
Ing. Jaroslav Provázek, ZBZS

Hodnotící „Barborka bude upřesněno.

Plán dalších hornických akcí v roce 2026 s možnou účastí zástupců KPHMO

- Besedy na pobočkách,
- 3. září 2026

- 4. - 5. září 2026 Den horníků v Sokolově,
- 5. září 2026 Den horníků v areálu skanzenu Mayrau ve Vinařicích u Kladna,
- 9. září 2026 Pietní akt za hornické oběti – Karviná Univerzitní náměstí 14.00 hod.
- 10. a 11. září 2026 Salamandr Banská Štiavnica,
- 12. září 2026 Hornický den Krajiny břidlice - Mistrovství ČR ve štipání břidlice,
- 12. září 2026 Oslavy 125 let spolku Rozkvět Sedlště,
- 18.-20. září 2026 Vinobranie Pezínok,
- 13. listopadu 2026 Valná hromada SHHS ČR Trutnov,
- Klubové oslavy svátku sv. Barborky v úterý 1. prosince 2026 od 15 hodin v sále Kulturního domu v Petřkovicích.

Naši kolektivní členové významní pomocníci v naší práci

OSTRAVA!!!

ODRA o.z.

zam servis

Sponzoři

Na vydávání se podílí

Nadace
LANEK
OSTRAVA

TISKARNA